“Hedefimiz, kadın girişimci sayısını **erkek girişimci sayısıyla eşit** hale getirmek”

M. Rifat HİSARCIKLIOĞLU
TOBB Başkanı
Avrupa Ticaret ve Sanayi Odaları (Eurochambres) Başkan Yardımcısı
baskanlik@tobb.org.tr

Kadınlarımızın hem sosyal hayatta hem de iş hayatında daha fazla inisiyatif ve görev üstlenmesini istiyoruz. Cumhuriyetimizin kurucusu Atatürk der ki: “Bir toplum, cinslerinden yalnızca birinin çağdaş gerekleri kazanmasıyla yetinirse, o toplum yarı yarıya güçsüz kalmış demektir.”
O yüzden diyoruz ki, **eline hamur bulaşanlar, iş hayatına da karışsın** ki, büyümenin bereketini de toplumun tamamı hissetsin. Zira kadın elinin değmediği bir ekonominin bereketi de, büyümesi de olmuyor.

Ülkemizin geleceği açısından beni en çok umutlandıran husus, müteşebbis insanlarımızın var olmasıdır. Nasıl ki Çin ekonomisinin yükselişinde ucuz iş gücünün, Batı ekonomilerinin kalkınmasında sermaye birikiminin avantajının önemi ön plana çıkıyorsa, Türkiye ekonomisinin üzerinde yükseldiği temel direk, girişimciliğimizdir.

İşte bu başarı hikâyesi sayesinde Türkiye, İtalya ile Hindistan arasındaki coğrafyanın en güçlü sanayi ülkesi haline geldi. Oysa 1980'lerde mesela Suudi Arabistan, Türkiye'den daha büyüktü, Yunanistan ile ise eşit konumdaydık. Bugün ise Türkiye bölgenin en büyük ekonomisi konumunda.

Evet, bunları başardık ama geldiğimiz noktada tıkandık kaldık. Çünkü en büyük doğal kaynağımız olan insan gücünün neredeyse yarısını iş ortamına dâhil etmeyi başaramadık. Kadınlarımızın ancak dörtte biri (yüzde 26'sı) iş hayatı içinde yer alıyor. Yaklaşık 19,5 milyon kadın, çalışabilir durumda olmasına rağmen, iş hayatının dışında kalıyor.

Aslında bizim bu durumumuz, "tek kolu bağlı şekilde ringe çıkıp mücadele eden" bir boksöre benziyor. Böylesine bir insan kaynağı israfına göz yumacak lüksümüz olabilir mi? Bu durumdaki bir ülke küresel rekabet gücüne sahip olabilir mi? Bu durumdaki bir ülke Avrupa Birliği'ne üye olabilir mi? Bu durumdaki bir ülkenin insanları zenginleşebilir mi?

TOBB olarak, kadınlarımızın hem sosyal hayatta hem de iş hayatında daha fazla inisiyatif ve görev üstlenmesini istiyoruz ve bu amaç doğrultusunda çalışıyoruz. Cumhuriyetimizin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk der ki: "Bir toplum, cinslerinden yalnızca birinin çağdaş gerekleri kazanmasıyla yetinirse, o toplum yarı yarıya güçsüz kalmış demektir." O yüzden diyoruz ki, eline hamur bulaşanlar, iş hayatına da karışsın ki, büyümenin bereketini de toplumun tamamı hissetsin. Zira kadın elinin değmediği bir ekonominin bereketi de, büyümesi de olmuyor.

Son verilere göre ülkemizde 15,4 milyon erkek istihdamına karşı, kadın istihdamı ancak 5,9 milyonda kalmıştır. Aslında bu rakam bile yanıltıcıdır. Zira istihdam edilen kadınların yüzde 42'si tarımdadır. Ve tarımdaki kadın istihdamının yüzde 93'ü de, ücretsiz aile işçisi veya kendi hesabına çalışan statüsündedir. Demek ki zaten az olan kadın istihdamı, aynı zamanda düşük üretkenliğe sahiptir. Ama daha çarpıcı olanı, 1,2 milyon işverenin sadece yüzde 7'sinin, yani 82 bininin kadın olmasıdır.

Hedefimiz, Türkiye'de kadın girişimcilerin sayısını erkek girişimcilerin sayısıyla eşit hale getirmektir. Bunun için de çalışıyoruz. Kadın müteşebbislerimizin katkı ve katılımlarıyla, yaklaşık iki yıl önce, Türkiye'nin en geniş üye ağına sahip kadın meslek kuruluşu haline gelen "TOBB Kadın Girişimciler Kurulu"nu kurduk. Hemen tüm illerimizde kadın girişimci kurulları oluşturuldu. Yüzlerce kadın girişimci, İl Kadın Girişimci Kurullarına üyelik kaydı yaptırdı.

Bu sürecin süratle örgütlenmesinde, TOBB Kadın Girişimciler Kurulu Başkanımız Sayın Aynur Bektaş başta olmak üzere, Kadın Girişimciler Kurulu üyelerimizin, Oda ve Borsa Başkanlarımızın, İl Kadın Girişimciler Kurulu Başkanlarımızın ve kadın girişimcilerimizin çok ciddi çalışma ve katkıları oldu.

Doğrusu bu sahiplenme, TOBB Yönetim Kurulu olarak bizleri cesaretlendirmiştir. Kadın girişimci sayımızı artırma yolunda çalışmalarda bize şevk vermiştir. Bu doğrultuda, girişimci kadınlarımızın yurt içi fuarlardan ücretsiz faydalanmasını sağlamak amacıyla bedelsiz stantlar verilmesi sağladık. Birliğimizin iştiraki olan Kredi Garanti Fonu, kadın girişimcilere öncelik sağladı.

Kadın girişimcilerimizin yurt dışı networkumuzda yer almasına gayret ediyoruz. Bu çerçevede Eurochambres Kadın Networku, ECO TSO Kadın Girişimciler Konseyi, Balkan Odalar Birliği Kadın Girişimciler Konseyi'ne kadın girişimcilerimizi üye yaptık.

Kadın girişimcilerin Oda/Borsa seçimlerinde yer almasını kolaylaştıracak şekilde bilgilendirme faaliyetleri gerçekleştirdik. Bunun sonucunda, bir devrim gerçekleşti ve rekor düzeyde kadın üye Oda/Borsa seçimlerine ilgi gösterdi. Oda/Borsa meclislerine seçilen kadın meclis üyesi sayısı, bir önceki seçimde 51 iken, üç katına çıktı ve 149'a ulaştı. İki Odamızın Meclis Başkanı ile bir Oda ve bir Borsamızın Yönetim Kurulu Başkanı da kadın üyelerden seçildi.

İş hayatına girmek, orada tutunmak zaten zordur. Kadın girişimci olarak bunu başarmak ise daha da zordur. Bu vesileyle buradan erkeklere de seslenmek istiyorum. Kadınların bu uğraşını daha da zorlaştırmayın. Zira bir yabancı düşünür boşuna demeniş: "Kadın olmak zor iştir, çünkü her kadın bir de erkekle uğraşmak zorundadır."

Bakın, kadınların mülkiyet hakkının önündeki kısıtlamalar kaldırılalı neredeyse 90 yıl oldu. Hatta mirasın, kadınlar ve erkekler arasında eşit paylaştırılması ilkesi 1858'de hukukumuza girdi. Ama bugün gayrimenkullerin neredeyse yüzde 90'ı erkekler üzerine tapulu. Gelişmiş bir toplum olmak için, kadınlarımızı sosyal hayata, üretim süreçlerine dâhil etmek zorundayız. Sadece zengin bir millet olabilmek için, daha iyi hayat standardına ulaşmak için buna mecburuz. Zengin ülke olmak için daha fazla kadın girişimci, daha fazla kadın girişimci için de, eğitim şart. Eğer kızların eğitimine önem vermezsek, sadece fakir kalmayı değil, çağdaş dünyanın dışında kalmayı da garantileriz. Eğer kızların eğitimine önem vermezsek, hepimizin yüreğini burkan töre cinayetleri vahşetini, şiddet olaylarını ve bunun sonucu toplumsal ıstırapları yaşamaya devam ederiz.

Yıl 2010 ve kadın okumaz-yazmazlık oranı hala yüzde 12'lerde. Türkiye'de okur-yazar olmayanların dörtte üçünü kadınlar oluşturuyor. Kız çocukları, okullarını erkeklere göre dört kat daha yüksek oranda terk ediyor veya terk etmek zorunda bırakılıyor. Kız çocuklarının ilköğretimde okullulaşma oranının en yüksek olduğu bölgemiz yüzde 95 ile Ege iken, en düşük olduğu bölge ise yüzde 71 ile ne yazık ki Güneydoğu Anadolu'dur.

Açık söyleyeyim, bu tablo değişmezse, bu araba daha fazla yol almaz. Bir yabancı atasözü, bu durumu gayet güzel açıklamış: "Bir erkeği eğitirsen bir kişiyi, bir kadını eğitirsen bir aileyi, aileyi eğitirsen tüm toplumu eğitmiş olursun."

Kadın girişimcilerimiz iş hayatına atılarak, zor ve fedakârlık isteyen ama aynı zamanda, milli bir vazife üstlendi. Umuyorum ki, çok önemli yeteneklere ve niteliklere sahip, yüz binlerce kadın da bu yoldan ilerleyecektir. Böylece iş ve toplum hayatında, nezaket, zarafet ve incelik, daha fazla hâkim olacaktır. Hep birlikte çalışarak, Türk kadınının toplumda hak ettiği yeri almasını sağlayacağımıza inanıyorum.